

Tenasüh Nedir, Tenasühün Tarihçesi?

Ruhun, bir bedenden diğer bir bedene intikalini kabul eden bâtil itikada "**Tenasüh**" denilmektedir. Bu inanca göre, bedenler ruhların kalıpları gibidir; ruh, kalıptan kalıba, bedenden bedene göç etmektedir. İnsan ruhu, cesedini terkettikten sonra, karada, havada, yahut denizde yaşayan herhangi bir hayvanın bedenine girmekte, oradan da başka bir hayvanın bedenine, bilâhare, tekrar diğer bir insaninkine girerek varlığını devam ettirip gitmektedir.

Hattâ bâzı iptidaî kavimler, insan ruhunun, önce madenlere, sonra nebatlara, daha sonra insanlara geçerek bir devr-i dâim şeklinde bir bedenden diğer bir bedene hicret ettiğine inanmışlardır. Pisagor,

“Ruh, tamamen maddeye galip oluncaya kadar beden değiştirir.”

diyerek bunu, bir felsefî nazariye haline koymaya çalışmıştır. Tâ İlk Çağlara kadar uzanan bu görüş, daha çok basit fikirli insanlarca kabul görmüştür. Semavî kitaplara inanmayan, peygamberlerin tebliğlerinden uzak olanlar, Allah-u Azimüşşân'ın âhiretteki ebedî ve daimî menzillerini kavrayamadıklarından, yahut dar düşüncelerine sığdıramadıklarından, fitratlanndaki ebediyet arzusunu tatmin ve teskin edebileceği zannıyla, bu fikre saplanıp kalmışlardır. *Bu yanlış itikada, zamanla felsefî bir kılıf bile giydirilmiştir.*

Tenasühün Tarihçesi

Tenasüh fikrinin, ilkönce nerede doğduğu hakkında ihtilâflar vardır. Bâzı kaynaklara göre, bu nazariyenin menşei Eski Mısır'dır. Tarihçi Herodot da aynı kanaattadır. Eski Mısır'da, ölen bir kimsenin ruhunun, hayvanların, bilhassa kuş ve yılanların cesetlerine geçerek hayatını devam ettirdiğine inanılırdı. Mısırlılar, ruhun, ölümün hemen akabinde bir hayvan cesedine girdiğine, havada, karada ve suda yaşayan pek çok hayvan cesedini dolaştıktan sonra, tekrar insan cesedine döndüğüne inanırlardı. Firavunlar devrinde, Piramitlerin yapılması, bu kaba hurafenin tesîriyledir.

Bazı kaynaklarda, bu köhne safsatanın, *Mısır'da tahsilini yapan **Pisagor*** tarafından Yunanlılara ve böylece, Batı Dünyası'na götürüldüğü kaydedilmektedir

Doğu'da ise, tenasüh görüşü, daha yaygın bir şekilde, **Hindistan**'da görülmüştür. Ganj ve Sent nehirlerinin sıcak havzalarında yaşayan insanlar, öldükten sonra ruhlarının, kuşların hayatında devam edeceğine inanırlardı.

Dinler Tarihi tetkik edildiğinde görülür ki, bu hurafe, Eski Mısır ve Hind'den önce, çok tanrıya inanan, iptidaî kavimlerin itikadları içerisinde de vardır. Keza, Totemizmde de, tenasühün izlerine rastlanmaktadır.

Eski insanlar, ruhların yalnız insan bedenlerine değil, aynı zamanda hayvanlara, bitkilere ve cansız varlıklara da göç ettiklerine inanmaktaydılar. Bu sebeble, ruhun bir insan bedeninden diğer bir insan bedenine intikaline "**Nash**", kendi ruh kabiliyetine uygun bir hayvanın bedenine göçüne "**Mash**", nebatlara intikaline "**Rash**", maden ve cemadatlara intikallerine de "**Fash**" denilmiştir.

Bu hurafe, Eski Yunan, Mısır, Hind, Çin ve İran'da farklı şekillerde ortaya çıkmıştır. Meselâ, Hindistan'da tenasüh görüşü küllidir; bütün varlıklara tamim ve teşmil edilmiştir. Buda ve Brahman dinlerinde mistik bir şekle bürünmüştür. Neticede şöyle bir itikad benimsenmiştir:

*"Temizlenen ve günahsız ruhlar **Nirvana**'ya erişir, günahkâr ruhlar da temizleninceye kadar, hayvan cesetlerinde dolaşırlar."*

Eski Mısırlılar ise, tenasühü, yalnız insandan hayvana, hayvandan da tekrar insana göç şeklinde kabul etmişlerdir.

Eski Yunan'da, felsefe tarihinden anlaşıldığı kadarıyla, tenasüh görüşüne, önce **Pisagor, Eflâtun**⁹⁴, sonra da Yeni Eflâtuncular tarafından felsefî bir libâs giydirilmeye çabalanmıştır.

İptidaî olarak, Mısır'da ortaya çıkan bu köhne görüş, Hind'de mistik şekle, Yunan'da felsefî libâsa sokulmuş, İran'da ise bu bâtil inanca bir ahlâkî meslek ve din süsü verilmiştir. Bu görüş, Zerdüşî ve Mezdekîler gibi dinî gruplarda taraftar bulmuştur. İran'da, eskilerden gelen bu bâtil felsefe, Şiîlik perdesi altında Gulat gibi bâzı Şiî kollarına hulul etmiştir. Maalesef, bu ilim ve fikir asrında bile hâlâ bu safsataya inananlara rastlanmaktadır! Bunlar, fikren tâ İlkçağlarda dolaşan ve bu asrın çalkantıları içerisinde bunalımlar geçiren kimselerdir.

Görülüyor ki, Eski Yunan, Hind, Mısır ve Mezopotamya'da rastlanan bu itikad, daha sonra, kuvvet ve tesirini yavaş yavaş kaybetmiş, semavî dinlerin, bilhassa İslâm Dini'nin yayılıp gelişmesi ile fikir dünyasından büsbütün silinip gitmiştir.

Fakat asrımızda, bu safsatayı yeniden sergilemek isteyen bâzı kasıtlı simalara rastlanmaktadır. Bunların başında Fransız Charles Fourier ve PierreLerou gelmektedir. Bunların her ikisi de katı birer sosyalisttir. İdeolojileri icabı, ruha inanmamaktadırlar. Buna rağmen, bu materyalistler semavî dinlerdeki âhîret inancını zedelemek kasdıyla, tenasüh fikrine sarılmakta ve böylece sapık ideolojilerine malzeme hazırlamak istemektedirler. Bugün de, bu hurafeye rağbet

gösterip onu yaymak, propaganda etmek isteyenler, maddeci tezgâhtarlardan başkası değildir.

Dipnotlar:

94. **Eflâton:** Sokrates'in talebesi olan Eflâton Atina'da doğdu. Eserlerinde diyalog metodunu kullandı. İki âlem görüşünü ortaya attı. Sokrates'in eserlerini, o öldükten sonra yazan Eflâton'dur. "**Şölen**" adlı eserinde ruh ve beden ayrılığını, "**Devlet**" isimli eserinde de devlet şekli, sınıflar ve eğitim tarzı üzerinde durdu. Felsefeyi fikir dünyasında yükseltti, ideler üzerinde ısrarla durdu, akılcılığı geliştirdi.